

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Jedním ze závažných problémů dnešní společnosti je boj s kriminalitou mládeže. Kriminalita mládeže je negativní sociální jev charakterizovaný porušováním právního řádu. Trestná činnost mládeže se v mnoha ohledech liší od trestné činnosti ostatních věkových skupin pachatelů. To je dáno stupněm psychického a somatického vývoje, zkušenostmi i motivy k páčení trestné činnosti.

Kriminalita

V Karlovarském kraji bylo v roce 2016 stíháno či vyšetřováno celkem 3 757 osob, což je proti roku 2009 o 31,9 % méně. Tak jak klesá celkový počet stíhaných/vyšetřovaných osob, klesá i počet nezletilých a mladistvých v této kategorii. U nezletilých došlo za sledované období k poklesu o 49,0 % a u mladistvých o 66,1 %.

Stíhané/vyšetřované osoby

Zdroj: Policejní prezidium ČR

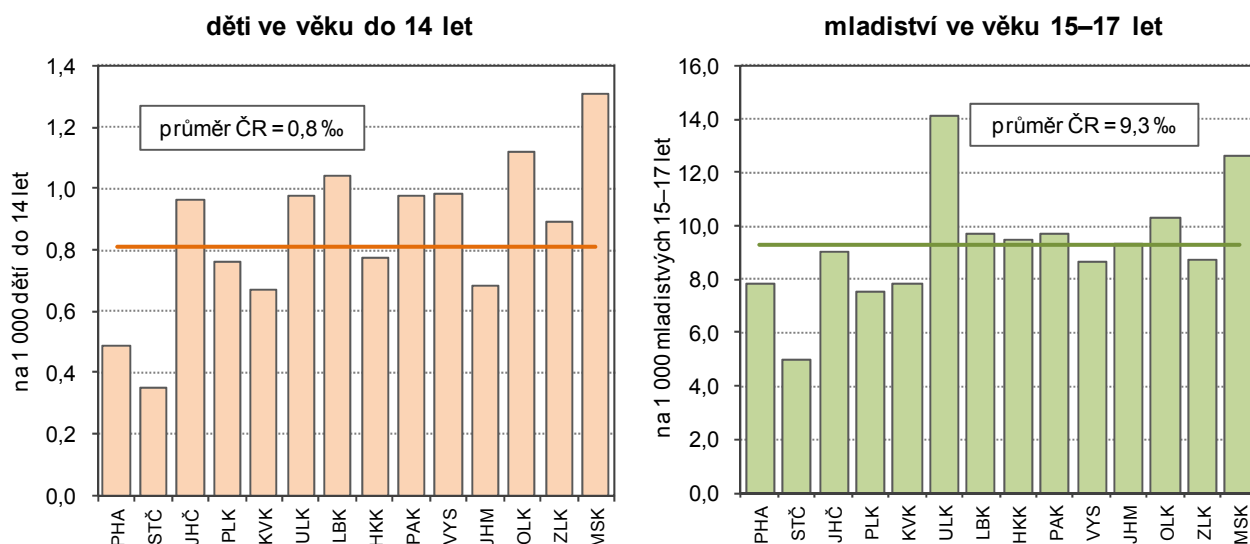
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	5 519	5 056	5 078	4 843	5 396	4 425	3 898	3 757
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	96	67	87	55	68	58	59	49
mladiství ve věku 15–17 let	283	183	146	122	135	103	99	96
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	2,1	1,5	1,9	1,2	1,5	1,3	1,3	1,1
mladiství ve věku 15–17 let	26,4	18,1	16,4	14,8	16,7	12,8	12,2	11,9

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Pokud se podíváme na mezikrajské srovnání, zjišťujeme, že podíl nezletilých stíhaných či vyšetřovaných osob na celkovém počtu stíhaných/vyšetřovaných v Karlovarském kraji je třetí nejnižší (1,3 %) po Hlavním městě Praze a Středočeském kraji a současně nedosahuje na republikový průměr tohoto ukazatele o 0,3 procentního bodu. Podíl mladistvých stíhaných či vyšetřovaných osob na celkovém počtu stíhaných/vyšetřovaných byl v našem kraji také jeden z nejnižších, nižší vykazovaly tento podíl pouze Hlavní město Praha, Středočeský a Plzeňský kraj.

Graf 8.1 Trestné činy spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Pokud přepočteme počet stíhaných či vyšetřovaných mladých osob na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny, zjistíme, že v roce 2016 bylo v Karlovarském kraji stíháno 1,1 nezletilých ve věku do 14 let (tj. o 1,0 méně než v roce 2009) a 11,9 mladistvých ve věku 15–17 let, což je o 14,5 osob méně než v roce 2009. Také v ukazateli počtu trestných činů spáchaných dětmi i mladistvými propočtenému na 1 000 osob příslušného věku zaujímá Karlovarský kraj třetí nejlepší místo mezi kraji ČR.

Zjištěné trestné činy podle druhu kriminality

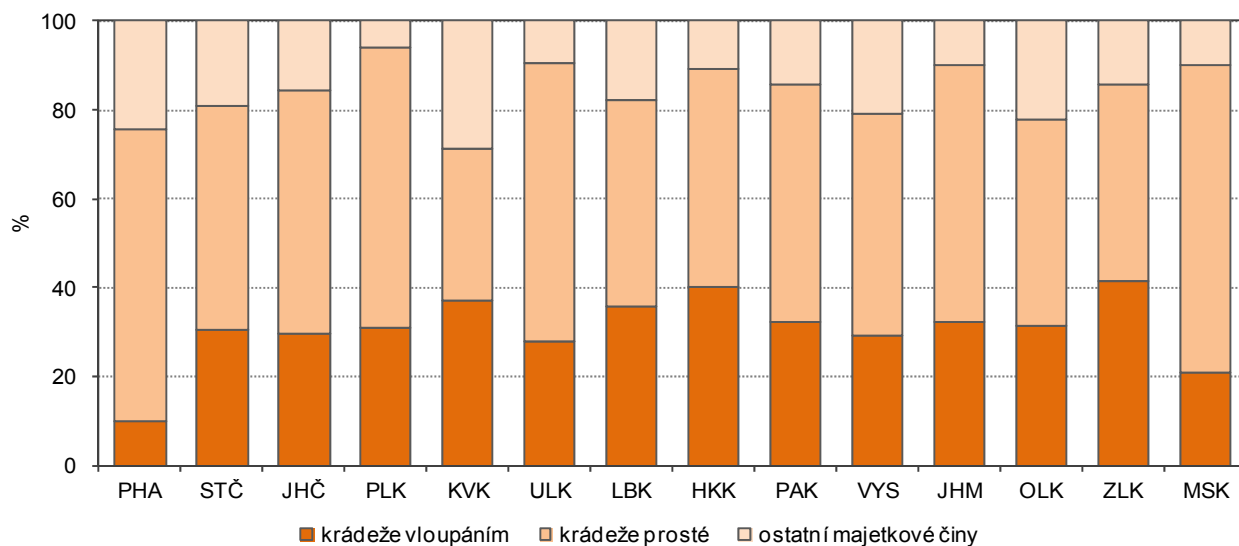
Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zjištěné trestné činy celkem								
Celkem	8 834	7 939	8 110	7 582	8 198	6 726	5 737	4 983
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	89	62	71	38	52	51	45	28
mladistvými ve věku 15–17 let	329	212	176	108	133	106	98	63
obecná kriminalita								
Celkem	5 736	5 863	6 151	5 889	6 279	4 876	4 042	3 668
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	80	59	65	35	51	50	43	25
mladistvými ve věku 15–17 let	259	196	162	102	126	101	89	60
násilné trestné činy								
Celkem	609	703	752	664	678	590	549	392
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	40	25	21	7	12	4	12	3
mladistvými ve věku 15–17 let	52	26	24	16	23	17	19	19
majetkové trestné činy								
Celkem	4 261	4 047	4 149	4 112	4 266	3 202	2 555	2 388
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	50	22	32	15	20	14	14	12
mladistvými ve věku 15–17 let	179	132	115	67	58	45	41	24
hospodářská kriminalita								
Celkem	768	727	618	638	703	805	748	567
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	4	1	4	2	-	-	1	2
mladistvými ve věku 15–17 let	11	8	9	2	3	-	5	2

V Karlovarském kraji došlo od roku 2009 do roku 2016 u všech zjištěných trestných činů podle druhu kriminality ke značnému poklesu. U celkových hodnot došlo k nejvýraznějšímu snížení (o 44,0 %) u majetkové trestné činnosti. Při pohledu na nezletilé pachatele byl největší pokles zaznamenán u násilných trestných činů (o 92,5 %). U mladistvých pachatelů došlo k největšímu poklesu u majetkové trestné činnosti (o 86,6 %). Z majetkové trestné činnosti spáchané v Karlovarském kraji dětmi a mladistvými nejvyšší podíl připadal na krádeže vloupáním (37,1 %) a dále na krádeže prosté (34,3 %).

Graf 8.2 Struktura majetkové trestné činnosti spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Zdroj: Policejní prezidium ČR

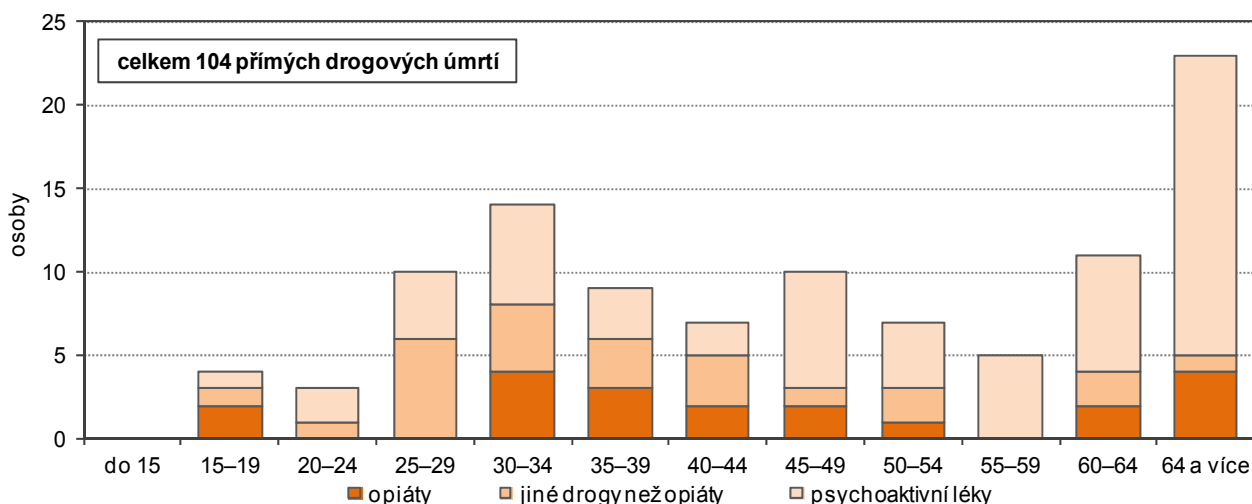
Závislosti

Drogová závislost či toxikomanie je abnormální až patologický stav vyvolaný častým užíváním drog či psychoaktivních léků. Drogová závislost vede ke snížení schopnosti přirozeně reagovat na běžné stimuly, ve vážnějších stádiích vede k narušení i základních společenských a životních činností a nakonec k selhání funkcí tělesných orgánů až po jejich trvalé poškození i smrt.

Jelikož v Karlovarském kraji neexistuje detoxifikační jednotka s vyčleněnými lůžky, proto nemáme k dispozici data pro oblast závislostí. Z tohoto důvodu publikujeme data v grafické formě za celou Českou republiku.

Graf 8.3 Smrtelná předávkování drogami podle druhu návykové látky a věkových skupin v České republice v roce 2015

Zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Dopravní nehody

Celkový počet dopravních nehod v Karlovarském kraji vzrostl od roku 2010 o 54,0 % na 2 675 v roce 2016. Většinu (79,8 %) dopravních nehod způsobili řidiči motorových vozidel. Mezi těmito řidiči jich byla čtvrtina ve věku do 29 let a z těchto mladých řidičů byli viníky dopravní nehody nejčastěji řidiči ve věku 21–24 let (210, tj. 40,5 % dopravních nehod zaviněných mladými řidiči) a 25–29 let (200, tj. 38,5 % dopravních nehod zaviněných mladými řidiči). Od roku 2010 do roku 2016 došlo v našem kraji k více než 20% nárůstu počtu dopravních nehod zaviněných mladými řidiči ve věku 18–20 let i 21–24 let, u řidičů ve věku 25–29 let byl ve stejném období zaznamenán nárůst dokonce více než o 40,0 %.

Dopravní nehody podle jejich viníka

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	1 737	1 489	1 396	1 626	1 732	1 996	2 675
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	1 582	1 330	1 212	1 330	1 395	1 468	2 134
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	5	2	7	4	7	6	3
18–20 let	87	119	106	85	87	97	106
21–24 let	171	132	133	158	148	179	210
25–29 let	141	163	150	142	166	161	200
řidičem nemotorového vozidla	39	46	39	50	57	43	47
z toho dětmi do 15 let	10	5	7	6	14	7	13
chodci	40	38	32	30	38	29	39
z toho dětmi do 15 let	22	20	17	16	24	19	14

V roce 2016 zavinili řidiči nemotorových vozidel v Karlovarském kraji 47 dopravních nehod, z toho ve 27,7 % byly viníky děti do 15 let. Tento podíl byl zdaleka nejvyšší mezi všemi regiony České republiky a celorepublikový průměr převyšil o 17,9 procentního bodu.

Chodci způsobili 39 dopravních nehod v našem kraji, z toho děti do 15 let byly viníky ve 35,9 % případů. V celorepublikovém srovnání byl tento podíl 4. nejnižší po Hlavním městě Praze, Plzeňském a Moravskoslezském kraji a zároveň o 1,1 procentního bodu vyšší než byl republikový průměr.

Následky dopravních nehod

Zdroj: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Usmrčené osoby							
Celkem	24	21	11	8	15	24	13
z toho děti do 15 let	2	-	1	-	-	1	1
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	-	-	1	-	-	-	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	2	-	-	-	-	1	1
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	-	-	-	-	-	-	-
Těžce zraněné osoby							
Celkem	92	94	65	72	83	53	68
z toho děti do 15 let	5	2	5	6	6	3	3
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	2	1	3	2	4	3	2
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	2	1	1	3	2	-	-
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	1	-	1	1	-	-	1
Lehce zraněné osoby							
Celkem	585	624	618	649	753	744	626
z toho děti do 15 let	76	69	64	68	87	70	75
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	29	28	25	23	31	25	21
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	1
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	35	37	34	38	38	37	42
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	12	4	5	7	18	8	11

Při pohledu na následky dopravních nehod zjišťujeme, že ve většině případů, jedná-li se o děti do 15 let, jsou vedeny jako lehce zraněné osoby. Ze 75 dětí lehce zraněných při dopravních nehodách v kraji v roce 2016 jich více než polovina byla zraněna jako spolujezdci v motorových vozidlech a téměř 30,0 % jako chodci. Na jízdním kole se při dopravních nehodách zranilo 11, tj. 14,7 % všech lehce zraněných dětí do 15 let v Karlovarském kraji.

